

Funktionshinders- politiken

**Janni Bohman, MR-samordnare,
Länsstyrelsen Uppsala län**

janni.bohman@lansstyrelsen.se / 010-
223 33 48

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Enheten för social hållbarhet

- Totalt 10 medarbetare som arbetar med uppdrag inom följande områden mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck, jämställdhetsintegrering, brottsförebyggande, ANDT-S integration, mänskliga rättigheter m.m.

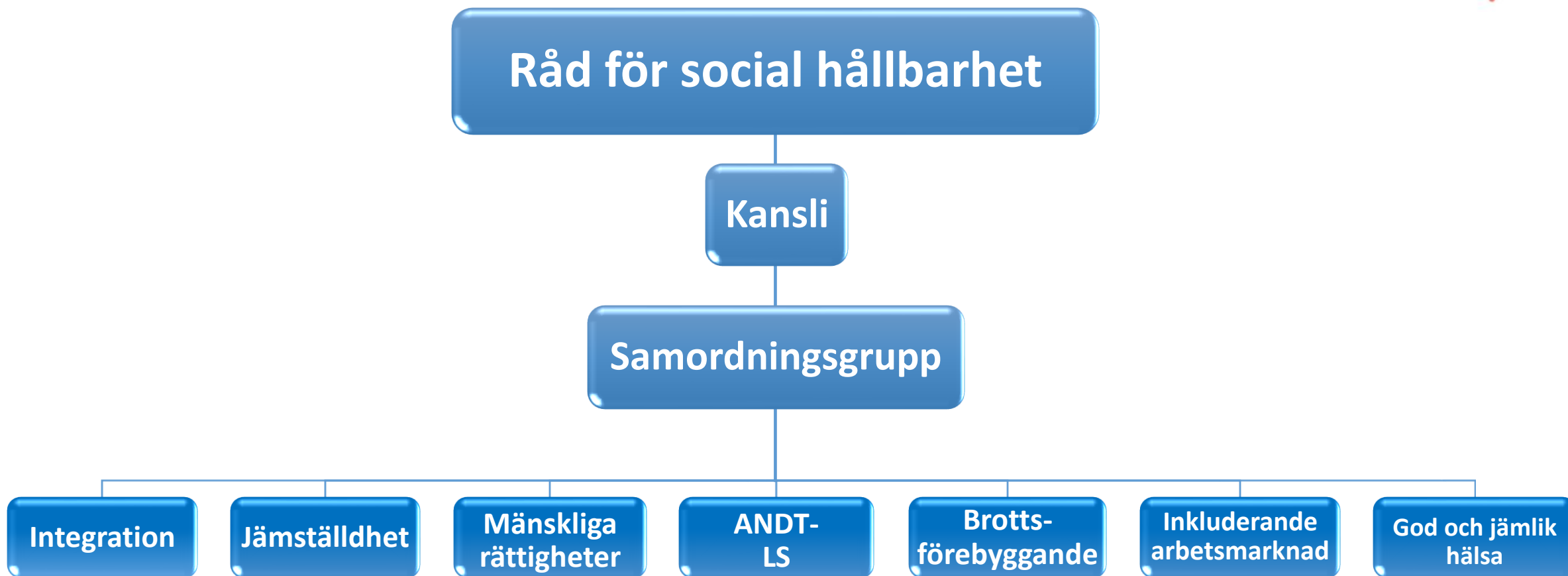

Råd för social hållbarhet

- Landshövdingen är ordförande.
- En högsta nivå som samverkar, koordinerar och inriktar arbetet inom överenskomna prioriterade områden inom social hållbarhet.
- Högsta chef för respektive deltagande aktör representerar i rådet.
- Sakområdesansvarig deltar som adjungerad i rådets möten, t ex för att föredra olika frågor eller presentera nyheter och förslag från nätverken.
- Möten sker 3 gånger per år.
- Två prioriteringar: 1) Hälsa, trygghet och goda livsvillkor i socioekonomiskt utsatta områden; 2) Mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel.

Rådets organisation

Råd för social hållbarhet

Länsstyrelsen

Region Uppsala

Polisen

Åklagarkammaren

Kriminalvården

Uppsala universitet

Sveriges lantbruksuniversitet

Nationellt centrum för kvinnofrid

Migrationsverket

Försäkringskassan

Arbetsförmedlingen

Uppsala kommun

Knivsta kommun

Enköpings kommun

Heby kommun

Älvkarleby kommun

Tierps kommun

Östhammars kommun

Håbo kommun

Syftet med rådet

- Att alla aktörer ska få en helhetssyn och en delad lägesbild inom området.
- Att få en väl fungerande samverkan och gemensamma målbilder inom arbetet med social hållbarhet i länet.
- Att fatta beslut om gemensamma ställningstaganden och gemensam samverkan för att skapa förutsättningar för kraftfulla insatser.

Funktionshinderspolitken m.m.

Länsstyrelseinstruktionen m.m. (internt)

- **5 §** Länsstyrelsen ska vidare

[...]

4. vid samråd, beslut och andra åtgärder verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Enligt *Förordning (2001:526) om de statliga myndigheternas ansvar för genomförande av funktionshinderspolitiken* ska myndigheter under regeringen utforma och bedriva sin verksamhet med beaktande av de funktionshinderspolitiska målen.

Funktionshinderspolitiken (externt)

52. Länsstyrelserna ska i samarbete med Myndigheten för delaktighet, och i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting, under 2018–2020 stödja landsting och kommuner att genomföra sina funktionshinderspolitiska strategier och planer.

Myndigheten för
delaktighet

Länsstyrelserna

Sveriges
Kommuner
och Landsting

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken

- Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning.
- Mångfald som grund.
- Jämställdhet och barnrättsperspektivet ska beaktas.

Inriktning

- Principen om universell utformning
- Befintliga brister i tillgänglighet
- Individuellt stöd och lösningar för individens självständighet
- Att förebygga och motverka diskriminering

Styrkraft i funktionshinderspolitiken

- Regeringen beslutade den 21 december 2017 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över styrningen inom funktionshinderspolitiken (dir. 2017:133).
- Utredningen överlämnade sitt betänkandet Styrkraft i funktionshinderspolitiken (SOU 2019:23) i april.
- Styretredningen för funktionshinderspolitiken har haft i uppdrag att se över styrningen och uppföljningen av den nya politik som presenterades av regeringen och beslutades av riksdagen år 2017.

Kartläggning av funktionshinderpolitikens genomförande i Uppsala län (hösten 2018)

- Svar från 6 av länets 8 kommuner, Region Uppsala och Funktionsrätt Uppsala län.
- Enkäter och semi-strukturerade intervjuer.
- Kartläggningen är inte heltäckande, men ger en fingervisning kring hur det fortsatta stödet bör utformas.

Strategier, planer och uppföljning

- Ungefär hälften av svarande kommuner har tvärsektoriella strategier och/eller planer för genomförandet av funktionshinderpolitiken. Likaså Region Uppsala.
- Vissa kommuner har styrdokument för vissa områden av funktionshinderpolitiken, t.ex. gällande tillgänglighet.
- Strategierna/planerna saknar helt eller delvis uppföljningsbara mål och indikatorer.

Utmaningar

Det återfinns flera utmaningar som lyfts av mer än en respondent, t.ex. vad gäller:

- Bostad
- Arbete och kompetensförsörjning
- Inkludering och demokratisk delaktighet
- Funktionshinderpolitikens tvärsektoriella karaktär (risk för perspektivträngsel)
- Risk att brukarperspektiv inte beaktas tidigt, systematiskt och i tillräckligt stor utsträckning.

Önskat stöd

- Samtliga kommuner, regionorganisationen och Funktionsrätt Uppsala län uppgav att de önskar ta del av stöd och kompetenshöjande insatser i det fortsatta arbetet med genomförandet av funktionshinderpolitiken.
- Önskemål om stöd lyfts bland annat inom följande områden:
 - Målgruppernas behov; delaktighet; effektivt och systematiskt arbete med planering och uppföljning; helhetsgrepp för att motverka perspektivträngsel; kopplingen till Agenda 2030; likabehandling; universell design; teknisk anpassning och; framtidsforskning.

Insatser 2018-2019

- Barnombudet i Uppsala län beviljades medel för att genomföra en fördjupad kartläggning av barnrättsperspektivet i genomförandet av funktionshinderpolitiken med fokus skola.
- Länsstyrelsen lyste ut särskilda medel riktade mot kommuner för att möjliggöra revisioner av befintliga samrådsstrukturer. Översyn av funktionshindersråd i Osthammars kommun och Uppsala kommuns LSS-råd.
- Länsstyrelsen presenterade årets bostadsmarknadsanalys. Analysen tog avstamp i ett rättighetsperspektiv, med fokus på bland annat rättigheter för personer med funktionsnedsättning.
- Kommunbesök för att sprida information om länsstyrelsens funktionshinderspolitiska uppdrag och om mänskliga rättigheter.
- Frukostseminarium med fokus på universell utformning av bostäder.
- Konferens om funktionshinderpolitiken och dess genomförande.
- **Arbetsgivarrollen och upphandling (2020)**

Fokusområden utifrån nationell sammanställning av de regionala kartläggningarna

- Arbetsgivarrollen
- Utbildning
- Ledning och styrning
- Digitalisering
- Fysisk tillgänglighet
- Kultur och fritid
- Upphandling
- Villkorad bidragsgivning

Myndigheten för delaktighet

På gång under 2019:

- Utbildningsmaterial om det funktionshinderspolitiska målet och inriktningen.
- Metodstöd för att integrera funktionshinderperspektivet i styrprocesser.
- Metodstöd för att ta fram funktionshinderspolitiska strategier.
- Metodstöd om aktiv involvering.
- Webbverktyg för självskattning om status för arbetet med funktionshinderperspektivet i det offentliga.
- Kunskapsunderlag om vanligt förekommande hinder i arbetslivet och i skolan.
- Ta fram och sprida information och stöd om vikten av tillgänglighet på webben. Informationsmaterial om att krav om att tillgänglighet ska ställas i upphandling. Webbplattform om tillgänglighet.

Funktionshinderspolitiska strategier och planer: En bred fråga

- Förstå vikten av att arbeta med frågan inom alla områden – dvs. att frågan spänner över hela kommunens verksamhet
- Att insatser mellan de olika verksamheterna behövs för att uppnå full delaktighet och jämlikhet– dvs. att det krävs ett tvärasektoriellt angreppssätt.

Diskussionsfrågor

- Fångar kartläggningen era lokala utmaningar och behov vad gäller arbetet med att uppnå full delaktighet och jämlika villkor för personer med funktionsnedsättning?
- Vad önskar kommunen för stöd i arbetet med genomförandet av funktionshinderspolitiken?

Diskussion i bikupor i cirka 10 min.